

GIMĘ SŪDUVOJE

Vilkaviškio rajono Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centre-muziejuje, pristatoma trijų šiame regione gimusių dailininkų kūryba, iš Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus rinkinių, skirta Sūduvos metams paminėti.

Vytautas CIPLIAUSKAS (1927–2019) gimė Šunskų miestelyje, Marijampolės apskrityje. Pasak dailėtyrininko Algimanto Patašiaus, jis augo šviesioje katalikiškoje stipraus ūkininko šeimoje ir buvo jauniausias keturių brolių bei penkių seserų būryje. 1933–1937 m. V. Ciplijauskas lankė Šunskų pradžios mokyklą, 1937–1943 m. mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono berniukų gimnazijoje ir svajojo apie studijas Kauno meno mokykloje. Vokiečiams ją uždarius, buvo įstojęs į Vilkaviškio kunigų seminariją, tačiau supratęs, kad tai ne jo kelias, grįžo namo, darbavosi ūkyje, giedojo bažnyčios chore. 1944–1948 m. studijavo monumentaliąją tapybą ir vitražą Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute. 1948 m. buvo ištremtas į Sibirą. Grįžęs iš tremties, 1958–1961 m. studijas tęsė LSSR dailės institute Vilniuje. Jas baigęs, 1961–1976 m. dėstė M. K. Čiurlionio menų mokykloje. Nuo 1976 m. V. Ciplijauskas pasirinko laisvo menininko kelią, aktyviai kūrė ir dalyvavo parodose. Dailininkas yra nutapęs peizažų, išpūdingų figūrinių kompozicijų, tačiau labiausiai išgarsėjo kaip puikus psichologinių portretų kūrėjas. Juose dailininkas ne tik perteikė tapomų asmenybių fizinių panašumą, bet ir sugebėjo atskleisti portretuojamųjų esmę, jų savastį, turtingą vidinį pasaulį. Tai puikiai atsispindi ir parodoje eksponuojamuose portretuose.

Mečislovas OSTRAUSKAS (1927–2014) gimė ir vaikystę praleido Marijampolėje. Jo tėtė buvo čia dislokuoto 9 pėstininkų pulko apskaitininkas, taip pat šeima turėjo nedidelę krautuvėlę. Vėliau Ostrauskai persikėlė į Mažeikius. Būsimasis dailininkas mokėsi Mažeikių gimnazijoje, čia lankė piešimo būrelį pas Česlovą Kontrimą. 1945 m. išvyko studijuoti į Kauną. 1951 m. baigė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą. Dirbo Kauno „Dailės“ kombinate, 1957–1987 m. dėstė Kauno J. Naujalio vidurinėje meno mokykloje, kūrė ir dalyvavo parodose. M. Ostrauskas gerai žinomas ne tik dailės, bet ir šachmatų pasaulyje. Jis buvo stiprus žaidėjas, nuo 1961 m. šachmatų sporto meistras. Dailės srityje M. Ostrauskas garsėjo kaip portretistas, sugebėjęs perteikti tiek portretuojamojo išorinį panašumą, tiek ir psichologinę jo charakteristiką. Bene reikšmingiausią dailininko kūrybinio palikimo dalį sudaro kultūros pasaulio atstovų portretai. Šešis iš jų pristatome ir šioje parodoje.

Vladas KARATAJUS (1925–2002) gimė Vilkaviškyje, Lietuvos banko tarnautojo šeimoje. Dailininkas pasakoja, kad, 1926 m. jo tėvuką perkėlus dirbti į Lazdijus, čia prabėgo penkiolika vaikystės ir paauglystės metų. Vėliau, siekdami išvengti tremties, Karatajai persikėlė į Ukmergę. V. Karatajus mokėsi vietinėje A. Smetonos gimnazijoje ir mokytojų seminarijoje. 1946–1952 m. studijavo tapybą LSSR dailės institute Vilniuje. Jį baigęs, pasiliko dėstyti, o nuo 1968 iki 1979 m. buvo Tapybos katedros vedėjas, taip pat aktyviai kūrė ir dalyvavo parodose. Kaip ir kiti du parodoje pristatomi dailininkai, V. Karatajus garsėjo kaip puikus portretistas. Jo portretuose svarbų vaidmenį vaidina ne tik portretuojamojo veidas, domėjimasis jo vidiniu pasauliu, bet ir pati figūra, portretuojamajam būdingas charakteringas judesys. Kiekvienam iš portretų dailininkas stengėsi surasti originalią kompoziciją ir išskirtinį spalvinį sprendimą. Parodoje eksponuojami kūriniai liudija, kad nuoširdžiausi ir labiausiai pavykę yra šeimos narių bei kolegų dailininkų portretai. Svarbią vietą V. Karatajaus kūryboje užima ir šviesūs naturmortai bei lyriški ar psichologinės įtampos prisodrinti peizažai. Keletu jų taip pat galima pasigėrėti parodoje.